

Извештај о спровођењу пројекта „Борба против корупције у фокусу младих“

Резиме

Реализацијом пројекта „Борба против корупције у фокусу младих“ остварене су готово све планиране пројектне активности и постигнут је циљ пројекта. Међутим, услед објективних околности које су отежале реализацију појединих активности, три активности нису реализоване.

Едукацијом младих кроз интерактивне радионице подиже се информисаност ученика основних и средњих школа, као и студената о штетном утицају корупције на друштво и целокупан квалитет живота. Ови програми имају за циљ развој свести друштва и подстићу активан допринос који појединац може дати у спречавању корупције.

Знања и искуства стечена на овом пројекту биће од значаја најпре онима којима су активности намењене. Едуковање, оснаживање и мотивисање младих људи о корупцији представља предуслов за њихов активан друштвени ангажман.

О конкурс

Агенција за спречавање корупције (у даљем тексту: Агенција), расписала је 08.03.2024. године јавни конкурс за доделу финансијских средстава организацијама цивилног друштва за реализацију пројеката у области спречавања корупције (у даљем тексту: Конкурс).

Општи циљ Конкурса био је подизање нивоа образовања младих у функцији спречавања корупције, а специфични циљ Конкурса био је едуковати, оснажити и мотивисати младе људе – ученике/це основних или средњих школа или студенте/киње факултета за активно учешће у спречавању корупције кроз спровођење едукативних програма и/или других пројектних активности.

Након спроведеног јавног конкурса, Агенција је одлуком број 014-111-00-0002/24-06/11 од 31.05.2024. године, доделила Конкурсом предвиђена средства, у укупном износу од 5.864.400,00 динара, за реализацију четири пројекта организација цивилног друштва који су добили највећи број бодова по основу Листе вредновања и рангирања пројеката, објављене 16. маја 2024. године. Међу њима је и „Удружење Ужички центар за људска права и демократију“ из Ужица (у даљем тексту: Удружење), са пројектом „Борба против корупције у фокусу младих“ (у даљем тексту: Пројекат) коме је додељено 1.992.000,00 динара.

Спровођење пројекта и резултати

Основни циљ Пројекта био је подизање свести и знања о корупцији и њеним последицама на друштво, подизање нивоа образовања младих у области борбе против корупције и онога што могу сами да учине. Као циљну групу пројектних активности, удружење је мапирало ученике основних и средњих школа, али и студенте.

Удружење је планом Пројекта предвидело следеће активности:

- Припремне активности: Развој методологије и припрему промотивног материјала;
- Истраживање ставова младих о корупцији;
- Реализацију едукативних активности/радионица за младе;
- Активности отварања локалног дијалога о корупцији у заједници;
- Промоцију и дисеминацију пројектних активности и резултата.

Реализација пројекта почела је формирањем пројектног тима који је одржао састанке са представницима локалне самоуправе и представницима основних и средњих школа.

Пре едукативних активности спроведено је истраживање ставова младих о корупцији. На узорку од 629 испитаника, 31% оценило је своје знање о корупцији као просечно, док 48% сматра да млади нису довољно информисани о овом проблему.

Са фокусом на прикупљене податке, као и на рангирање тема које су млади кандидовали за обуке (превенција корупције, јавне финансије, улога медија у борби против корупције, грађански активизам, етика и морал у јавном сектору) пројектни тим је јасно дефинисао предстојеће едукативне активности.

Циљеви радионица били су:

- Подизање нивоа знања младих о феномену корупције (суштина, узроци и последице);
- Информисаност младих о значају и функционисању буџетског процеса.

Више од 600 ученика основних и средњих школа на преко 30 радионица обрађивало је следеће теме: 1) корупција, узроци и последице; 2) функционисање и значај локалног буџета; 3) актери корупције; 4) појам родне равноправности и утицај корупције на неједнакост у друштву; 5) појам и сврха партиципације у спречавању корупције; и на крају је рађена евалуација и сумирање.

Одржане су 32 радионице. Прва радионица је била 26. новембра 2024. године, а последња 14. јуна 2025. године. Након одржаних радионица, организована су и два округла стола у циљу отварања дијалога о корупцији у локалној заједници:

1. Финансирање и суфинансирање програма за омладину у граду Ужицу – поступак, резултати, изазови и препоруке за унапређење. У дискусији је активно учествовало 10 учесника, а догађај су пратили новинари локалне ТВ5 из Ужица. Било је покренуто више питања као што су локални акциони план за младе, именовање Савета за омладину, конкурси за доделу средстава за младе у Ужицу, а током расправе закључено је да млади нису довољно ангажовани и укључени у процес креирања политике за младе, као и да су средства за конкурсе ограничена и да би требало да буду већа.

2. Утицај корупције у заједници – Положај младих у локалним политикама запошљавања у Ужицу. И на овом догађају који је испратила је локална ТВ5, присуствовало је 10 учесника. На самом почетку издвојила се тема о политици запошљавања у Ужицу, па су учесници издвојили неколико препорука: да се мере прилагоде тренутним потребама, као и да се креирају посебне мере за незапослена лица, да се подстиче више запошљавање преко омладинске задруге и да се промовише самозапошљавање али и сарадња локалних актера (посебно су истакли значај Регионалне развојне агенције Златибор).

Због друштвено политичке ситуације нису реализоване следеће активности:

- Радионица са студентима Учитељског факултета
- Једна презентација
- Продукција, емитовање и реемитовање једне ТВ емисије

Евалуација пројекта

Након сваке одржане радионице, учесницима су дељени евалуациони упитници са питањима отвореног типа, где су уписивали своје утиске о раду. Издвојили су се они коментари који сведоче у прилог томе да су ученици научили доста тога новог, да је

питање борбе против корупције за њих веома занимљиво, као и да разумеју његов значај. Већина учесника је задовољна обуком остала заинтересована да своја знања о корупцији и борби против корупције унапреди и даље прошири.

Видљивост Пројекта

Током спровођења пројекта, транспарентност је обезбеђена обавештавањем грађана о пројекту и то путем веб сајта Удружења, где су објављени предлог и буџет Пројекта, као и одлука о додели средстава: <https://www.uecentar.com/index.php/projekti/borba-protiv-korupcije-u-fokusu-mladih>

У циљу упознавања шире јавности о пројекту и резултатима одржана је и конференција за медије 30. јуна 2025. године, а прилог је објављен на линку портала Западне вести: <https://www.zapadnevesti.com/2025/07/01/mladi-uzica-zele-znanje-i-akciju-protiv-korupcije-zavrshena-anketa-u-okviru-jednogodisnjeg-projekta/>

На конференцији су представљени резултати пројекта са посебним фокусом на истраживање које је спроведено међу младима, којом је и започета реализација пројекта. Продукција, емитовање и реемитовање пет видео клипова пренети су на фејсбук страници Ужичког центра за људска права и демократију, као и на ТВ5 Ужице, која се налази на листи кабловских оператера. ТВ5 је емитовала видео материјал више пута до краја реализације пројекта. Такође, израђен је и дистрибуиран промо материјал (800 сетова, као и 50 постера). 500 примерака информативног водича је подељено младима, а све информације о пројекту и реализацији, као и релевантна документација објављивани су на сајту Удружења.

Извештаји и закључак

По завршетку реализације пројектних активности Удружење је доставило Завршни наративни извештај и Завршни финансијски извештај, са комплетном пратећом документацијом, укључујући и Извештај овлашћеног ревизора, који су били предмет контроле од стране Агенције и усвојени су као такви.

Увидом у Завршни финансијски извештај и приложену финансијску документацију Агенција је утврдила да су средства трошена у складу са износима који су предвиђени буџетом Пројекта, те да су сви трошкови валидно документовани. Укупно планирани трошкови Пројекта износили су 1.992.000,00 динара. Будући да нису реализоване све активности, трошкови су били нешто мањи од предвиђених и износили су 1.906.857,00 динара. Разлика између планираног укупног буџета Пројекта и утрошених средстава износи 85.143,00 динара који су уредно и у прописаном року враћени на рачун буџета РС.

У извештају ревизора који је сачинило предузеће за ревизију „RSM Serbia d.o.o” из Београда и који је достављен Агенцији, наводи се да је на основу информација из финансијског извештаја који је предмет ревизије, рачуноводствених евиденција, документације и извода наменског текућег рачуна, те осталих прибављених информација везаних за пројектне активности, констатовано да су сви настали трошкови неопходни за имплементацију Пројекта, да су у складу са условима из Уговора, те да су евидентирани у рачуноводственом систему корисника средстава (Удружења) и да се могу проверити и потврдити одговарајућим доказима, односно да су праћени адекватном документацијом. Такође, у складу с прикупљеним доказима ревизор потврђује да су се трошкови заиста и догодили и да су оправдани (реалност и квалитет трошкова).

Узимајући у обзир наведено, Агенција може да закључи да је Пројекат спроведен у складу са планираним активностима, буџетом, као и да је остварио већину постављених

циљева. Одступања у односу на планирано су настала услед опште друштвене ситуације у којој се наша просвета, а циљна група Пројекта су били управо ученици и ученице основних и средњих школа, као и студенти.

У Београду, 21. августа 2025.

Извештај сачинила:
Нада Томић